

LIVSMEDELSFÖRETAGEN
The Swedish Food Federation

2020-01-17

Livsmedelsföretagens rekommendationer avseende Skatteförfarandelagens krav på personalliggare

Livsmedelsföretagen har cirka 800 medlemsföretag med närmare 50 000 anställda i den tillverkande livsmedelsindustrin, vilken utgör Sveriges tredje största industrigren. Bland medlemsföretagen representeras alla typer av livsmedelsföretag – små och stora, med svenska och utländska ägare, familjeägda, hantverksbagerier med flera. Som arbetsgivar- och branschorganisation verkar Livsmedelsföretagen för att svenska livsmedelsproducenter ska karaktäriseras av högt anseende och mångfald samt ha god tillväxt, lönsamhet och konkurrensförmåga.

Livsmedelsföretagen vill nu med anledning av Skatteverkets rapport *Hur påverkas restaurang- och byggbranschen av personalliggare?* bidra med synpunkter på Skatteförfarandelagens krav på personalliggare.

I korthet är Livsmedelsföretagens rekommendationer att

- Den utökning av krav om personalliggare som trädde i kraft den 1 juni 2018, innebärande att kravet innefattar även enskilda näringsidkare, företagets ägare och dessas familj, slopas.
- Det genomförs en oberoende utredning av systemet med personalliggare där samtliga aspekter av systemet - så som dess kostnader, effektivitet och praktiska påverkan på laglydiga företag – tas i beaktning.

Bakgrund

I Skatteförfarandelagen (2011:1244) finns ett lagstiftat krav på personalliggare, vilket syftar till att motverka svartarbete och osund konkurrens. Detta krav innebär att företagare i ett flertal branscher, däribland bagerier och konditorier, åläggs att föra bok över vilka som arbetar i deras verksamhet och när de arbetar. Kravet på personalliggare utökades den 1 juli 2018 till att omfatta även enskilda näringsidkare, företagets ägare och dennes familjemedlemmar (inklusive barn oavsett ålder).

Skatteverket publicerade i december 2019 rapporten [Hur påverkas restaurang- och byggbranschen av personalliggare?](#). I rapporten studeras hur antalet anställda, löneredovisningen och de anställdas sammansättning förändrats sedan införandet av personalliggare i restaurang- och byggbranschen. Denna rapport har alltså inte undersökt systemets effektivitet eller påverkan på de enskilda företagen.

Livsmedelsföretagens rekommendationer

Den utvidgning av kravet på personalliggare som trädde i kraft den 1 juli 2018 har försvårat den praktiska vardagen för Sveriges mindre bagerier och konditorier. För den småföretagarfamilj som springer in och ut ur sina verksamhetslokaler uppemot 40 gånger per dag och mycket sällan (om någonsin) är helt ledig utgör krav på att varje gång skriva in och ut sig i en personalliggare en ytterligare administrativ pålaga. En pålaga som tar tid från företagets faktiska verksamhet och där eventuella misstag riskerar att bli kostsamma. Exempelvis innebär de utvidgade reglerna att den bagare som låter sina barn läsa läxor i sitt bageri riskerar att påföras en avgift om 12 500 kr om barnen missat att skriva in sig i personalliggaren.

För att upprätthålla systemet med personalliggare har Skatteverket i uppgift att genomföra oannonserade kontrollbesök hos de hundratusentals företag som är verksamma i drabbade branscher och tilldela kontrollavgift om felaktigheter upptäcks. Felaktigheter som påför företag kontrollavgift är exempelvis om det skrivits med fel typ av penna, att två siffror i ett personnummer tillhörande en konditor med dyslexi en dag hamnat i fel ordning eller att text gått utanför anvisade linjer. Dessa är – tyvärr – alla faktiska exempel från bageribranschen.

Någon studie av hur drabbade företag påverkats av kravet hade fram till hösten 2019, då Handelns Forskningsinstitut (HFI) publicerade forskningsrapporten [Hur påverkas företagare av personalliggare?](#), inte genomförts.

Forskningsrapporten visar att det hos företagare finns en stor frustration över att systemet tvingar Skatteverket att lägga stora resurser på att kontrollera hårt arbetande småföretagare och påföra dessa höga kontrollavgifter för administrativa misstag. Resurser som i stället kunnat användas till att faktiskt sätta stopp för oseriösa arbetsgivare.

Företagarnas uppfattningar om ett dyrt och krångligt system stöds av beräkningar i HFI:s rapport. Dessa visar att personalliggare bidrar med som mest 141 miljoner kr i ökade skatteintäkter inom bygg- och frisörbranscherna samtidigt som kostnaderna för att upprätthålla systemet uppgår till över en miljard kr. Kostnaderna med systemet är därmed så höga att de inte kan motiveras heller utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv. Och, då är det inte medräknat hur den ökade administrativa bördan minskar produktiviteten i landets mindre företag.

Vi ställer oss självklart positiva till att samhället söker lösningar för att undvika svartarbete och osund konkurrens. Samtidigt anser vi att det utvidgade kravet på

personalliggare drabbar den som gör rätt för sig utan att göra någon skillnad för den som redan från början bryter mot reglerna. Utifrån detta är vår slutsats att denna lagstiftning är kontraproduktiv i förhållande till dess uttalade syfte. Det nuvarande systemet ökar den osunda konkurrensen genom att göra det dyrare och krångligare för den majoritet som följer reglerna varför de som inte följer dem vinner ytterligare fördelar.

Dagens system skjuter brett och straffar hundratusentals småföretagare för att de delar bransch med ett fåtal oseriösa arbetsgivare. Det är som att tvinga varje bilist att ange sitt däcktryck en gång per kilometer för att komma tillrätta med de bilister som kör med felaktigt sådant.

Det kunde redan innan kravet på personalliggare ifrågasättas om den administration som avkrävs småföretagare står i relation till den nytta som byråkratin eftersträvar. Avseende det gällande kravet på personalliggare är så inte fallet. Mot bakgrund av detta rekommenderar Livsmedelsföretagen att det utökade krav på personalliggare som trädde i kraft i juni 2018 slopas och att systemet i stort utreds.